

DON ' T WORRY , TEACH HAPPY .

Een positieve leraar is noodzakelijk om de leerling te stimuleren tot een succesverhaal. Wat als die leerling echter niet meewil en de klas liever op stelten zet? Hoe kan de positieve leraar dan positief blijven? Deze bachelorproef zocht het uit in de praktijk, zowel in het binnen- als buitenland.

Het is 08.20 uur op maandagochtend. Tuur heeft zijn eerste werkdag als leerkracht Nederlands. Vol enthousiasme en een tikkeltje nerveus loopt hij naar het schoolplein waar zijn leerlingen al staan te wachten. Eenmaal in de klas, wil hij zo snel mogelijk met de les beginnen. Hij krijgt de klas niet stil. Er is één leerling die voortdurend blijft praten. Welke concrete positieve handeling kan Tuur het beste stellen om zijn les voort te kunnen zetten?

Jonge, startende leerkrachten blijken moeite te hebben met het beantwoorden van die vraag. Dit onderzoek gaat op zoek naar laagdrempelige, heldere oplossingen uit de praktijk, gegeven door leerkrachten die voor hetzelfde vraagstuk hebben gestaan. De data voor het kwalitatief onderzoek zijn voornamelijk gegenereerd vanuit de praktijk.

Elk groepslid van deze bachelorproef nam deel aan een internationaal traject. Zweden, Finland, Verenigd Koninkrijk en België werden onderzocht. Er werden ervaren leerkrachten in elk land gezocht om homogene focusgroepen op te kunnen stellen.

De diverse data maakten het mogelijk genoeg concrete tips te verzamelen om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden. De tips zijn aan de hand van vooropgestelde criteria getoetst op positiviteit. De volgende handvatten zijn uit het onderzoek gekomen:

- 1) Maak gebruik van non-verbale signalen om storend gedrag te stoppen, bijvoorbeeld een strenge blik.
- 2) Loop naar de leerling, tik hem/haar kort aan om duidelijk te maken dat het storend gedrag moet stoppen.
- 3) Spreek de leerling aan op het gedrag en vraag hem/haar om het storend gedrag te stoppen.
- 4) Spreek de leerling aan op het gedrag en leg uit waarom het niet past.
- 5) Spreek de leerling klassikaal aan, benoem het storend gedrag en vraag aan de klasgenoten wat zij van het storend gedrag vinden.
- 6) Confronteer de leerling met de op voorhand gemaakte afspraken.
- 7) Confronteer de leerling met de vooropgestelde leerdoelen en vertel dat ze op deze manier niet behaald kunnen worden.
- 8) Ga niet in discussie met de leerling. Vertel de leerling dat een persoonlijk gesprek over het gedrag na de les kan plaatsvinden.
- 9) Vraag de leerling om de klas te verlaten bij aanhoudend storend gedrag.

De conclusie vormt een poster met 9 tips, waarbij elke tip onderzocht is op relevantie, bruikbaarheid en positiviteit.

Daarnaast zijn in het onderzoek nog enkele andere zaken opvallend. Ten eerste geven bijna alle bevraagde leerkrachten, zowel in het binnen- als buitenland, aan dat ze storend gedrag zien als een belemmering om doelen te bereiken. Ook de laatstejaarsstudenten aan de lerarenopleiding secundair onderwijs in Diepenbeek hebben daar eenzelfde visie over. Ten tweede reageren alle bevraagde leerkrachten op diverse wijze op storend gedrag als het zich voordoet. Ten derde gaven veel van de bevraagde leerkrachten aan dat ze een verschil waarnemen tussen de manier van reageren op storend gedrag aan het begin van hun onderwijs carrière en nu. Met andere woorden, ervaring blijkt een grote rol te spelen in de vaardigheid om te reageren op storend gedrag. De tips die uit dit onderzoek voortvloeien kunnen ervaring niet vervangen, maar wel een overbrugging betekenen tussen de eerste stappen binnen het werkveld en de ervaring die met de jaren komt.

Ervaring blijkt dus een grote rol te spelen in de vaardigheid om te reageren op storend gedrag. Helaas kunnen we die ervaring niet aanbieden op een poster. De handvatten kunnen een overbrugging betekenen tussen de eerste stappen binnen het werkveld en de ervaring die met de jaren komt. De tips kunnen nooit gezien worden als pasklare antwoorden. Toch kunnen toekomstige collega's, zoals Tuur, op deze manier ondersteund worden bij het positief aanpakken van storend gedrag.